

In dit Pensioen 1-2-3 leest u wat u wel en niet krijgt in onze pensioenregeling. Pensioen 1-2-3 bevat geen persoonlijke informatie over uw pensioen. Die vindt u wel op www.mijnpensioenoverzicht.nl. Hoe wij omgaan met maatschappelijk verantwoord beleggen, leest u op onze website www.denationaleapf.nl/mvb.

Wat vindt u in laag 1, 2 en 3?

Pensioen 1-2-3 bestaat uit 3 lagen. In deze tweede laag vindt u meer informatie over alle onderwerpen in laag 1. Tot slot vindt u in laag 3 juridische en beleidsmatige informatie van De Nationale APF. U kunt alle lagen van Pensioen 1-2-3 vinden op www.denationaleapf.nl of u kunt deze bij ons opvragen.

Wat krijgt u in onze pensioenregeling?

Ouderdomspensioen

U neemt deel in de pensioenregeling van De Nationale APF en u hebt ouderdomspensioen opgebouwd. Dat ouderdomspensioen ontvangt u als u 68 jaar wordt. Uw ouderdomspensioen is een aanvulling op de AOW. De AOW is het pensioen dat u van de overheid ontvangt als u de AOW-leeftijd bereikt.

Hoeveel pensioen u straks ontvangt van De Nationale APF is vooral afhankelijk van uw pensioengrondslag, de inhoud van de pensioenregeling waaraan u deelneemt en het aantal jaren dat u deelneemt. Het ouderdomspensioen wordt vanaf 68 jaar maandelijks uitbetaald, zolang u leeft. De hoogte van het ouderdomspensioen staat op uw Uniform Pensioenoverzicht (UPO) en op www.mijnpensioenoverzicht.nl.

Stel uw pensioengrondslag is € 10.000. U bouwt 1,60% ouderdomspensioen op over de pensioengrondslag van € 10.000. Dat is € 160,00 in dat jaar. Het ouderdomspensioen dat u bij pensionering ontvangt, is een optelsom van alle jaren plus de eventuele jaarlijkse indexatie van uw pensioen.

Partner- en wezenpensioen

Naast uw ouderdomspensioen bouwt u ook partnerpensioen en wezenpensioen op. Als u komt te overlijden, heeft uw partner recht op een partnerpensioen en ontvangen uw kinderen een wezenpensioen.

Als u tijdens uw pensioenopbouw overlijdt, ontvangt uw partner mogelijk ieder jaar een tijdelijk partnerpensioen. Het pensioenfonds keert dit bedrag uit tot de pensioendatum die geldt op het moment van uw overlijden. Het tijdelijke partnerpensioen is nihil indien de deelnemer overlijdt binnen één jaar na het aangegane huwelijk, geregistreerd partnerschap, notarieel verleden samenlevingsovereenkomst of gezamenlijke huishouding én het overlijden op dat moment redelijkerwijs te verwachten was.

In de huidige pensioenregeling bouwt u een partnerpensioen op ter hoogte van ongeveer 70% van uw ouderdomspensioen. Hoeveel dit precies is, kunt u zien op uw Uniform Pensioenoverzicht. De hoogte van het wezenpensioen is ongeveer 14% van het ouderdomspensioen. Elk kind krijgt dit tot hij of zij 18 jaar is. Zolang het kind op school zit of studeert, krijgt het kind wezenpensioen uiterlijk tot hij of zij 27 jaar is.

U kunt op uw pensioendatum, of tussentijdse beëindiging van uw deelnemerschap anders dan door overlijden, een deel van uw ouderdomspensioen ruilen voor (meer) partnerpensioen. Dat betekent dat uw ouderdomspensioen dan lager wordt. Uw partner ontvangt dan (meer) pensioen van De Nationale APF als u overlijdt nadat u met pensioen bent gegaan.

Verder kan uw partner recht hebben op een wettelijke nabestaandenuitkering van de overheid: de Anw-regeling. Hieraan zijn voorwaarden verbonden. Uw partner woonde of werkte in Nederland en heeft de AOW-leeftijd nog niet bereikt en uw partner zorgt voor een kind dat jonger is dan 18 jaar of uw partner is voor meer dan 45% arbeidsongeschikt. Meer informatie kunt u vinden op de website van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) www.svb.nl.

Wat krijgt u in onze pensioenregeling?

Premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid

Als u voor meer dan 35% arbeidsongeschikt bent, hebt u mogelijk recht op (gedeeltelijke) voortzetting van uw pensioenopbouw zonder dat u daar zelf nog premie voor betaalt. Deze premievrije pensioenopbouw is afhankelijk van de mate van uw arbeidsongeschiktheid. Daarnaast ontvangt u mogelijk een arbeidsongeschiktheidspensioen. Dit is een aanvulling op de WAO-uitkering van de overheid (Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering). Meer informatie hierover vindt u op www.denationaleapf.nl.

Pensioenreglement

Wilt u precies weten wat onze pensioenregeling u biedt? Kijk op www.denationaleapf.nl of vraag het pensioenreglement bij ons op.

Wat krijgt u in onze pensioenregeling niet?

Er is geen arbeidsongeschiktheidspensioen

Uw pensioenregeling voorziet niet in een arbeidsongeschiktheidspensioen indien u een WIA-uitkering ontvangt.

Hoe bouwt u pensioen op?

A. AOW: dit pensioen ontvangt u van de overheid

De AOW is het wettelijke pensioen van de overheid. U bouwt in 50 jaar AOW op. U bouwt alleen AOW op als u in Nederland woont en/of werkt. Op welke leeftijd u AOW krijgt, hangt af van uw geboortedatum. De AOW-leeftijd stijgt namelijk de komende jaren. Ook de hoogte is niet voor iedereen gelijk.

De AOW-bedragen worden jaarlijks aangepast. Kijk voor de bedragen en voor verdere informatie over de AOW op www.svb.nl.

Let op: hebt u niet altijd in Nederland gewoond of gewerkt? Dan kan uw AOW lager uitvallen.

B. Het pensioen dat u als gevolg van uw arbeidsongeschiktheid opbouwt.

Hoeveel pensioen u opbouwt via de pensioenregeling van De Nationale APF, ziet u op uw UPO. Het UPO ontvangt u één keer per jaar zolang u pensioen opbouwt bij De Nationale APF. Op het UPO staat het ouderdompensioen dat u nu hebt opgebouwd. Op het UPO vindt u ook gegevens van het partner- en wezenpensioen. Dat is pensioen voor uw partner en kinderen als u overlijdt. Wilt u een totaaloverzicht van het pensioen dat u bij de Nationale APF en eerdere werkgevers hebt opgebouwd? Kijk dan op www.mijnpensioenoverzicht.nl.

C. De pensioenaanvulling waar u zelf voor zorgt

U kunt zelf zorgen voor een aanvulling op uw AOW en het pensioen dat u hebt opgebouwd bij De Nationale APF. Bijvoorbeeld via banksparen of door een verzekering - zoals een lijfrente - af te sluiten.

U bouwt pensioen op in een middelloonregeling

Ieder jaar bouwt u een stukje van uw pensioen op. Het pensioen dat u zo opbouwt, is de optelsom van al die stukjes. Vanaf uw pensioendatum ontvangt u dit pensioen zolang u leeft. Dit heet een middelloonregeling (CDC-pensioenregeling).

Opbouwpercentage

Elk jaar bouwt u een gedeelte van het ouderdompensioen op. Dit jaarlijks op te bouwen pensioen bedraagt voor ieder deelnemersjaar 1,60% van uw pensioengrondslag in dat betreffende jaar. Het in totaal opgebouwde ouderdompensioen is gelijk aan het in de achterliggende deelnemersjaren opgebouwd ouderdompensioen, inclusief verleende toeslagen en doorgevoerde kortingen.

Stel uw pensioengrondslag is € 10.000. U bouwt 1,60% ouderdompensioen op over deze pensioengrondslag. Dat is € 160,00 in dat jaar. Het ouderdompensioen dat u bij pensionering ontvangt, is een optelsom van alle jaren plus de eventuele jaarlijkse indexatie van uw pensioen.

Welke keuzes hebt u zelf?

Waardeoverdracht

Eindigt uw arbeidsongeschiktheid en gaat u ergens anders pensioen opbouwen? U kunt uw (eerder) opgebouwde pensioen meenemen naar uw nieuwe pensioenfonds of -verzekeraar. De hoogte van uw opgebouwd pensioen per jaar bepaalt wat er met uw pensioen gebeurt.

Is uw opgebouwd pensioen hoger dan € 613,52 per jaar dan beslist u zelf of u uw pensioen meeneemt naar uw nieuwe pensioenfonds of verzekeraar. Dit kan bijvoorbeeld gunstig zijn als uw nieuwe werkgever een betere pensioenregeling heeft. Of misschien wilt u alle pensioenen bij één uitvoerder hebben. Wilt u dat? Neem dan contact op met uw nieuwe pensioenfonds of verzekeraar. Wilt u uw pensioen niet meenemen? Dan hoeft u niets te doen. Uw pensioen blijft bij De Nationale APF staan. Wilt u hulp bij het maken van uw keuze? Wij of uw financieel adviseur helpen u graag.

Veranderde u van baan na 1 januari 2019 en is uw opgebouwd pensioen € 2,- of lager per jaar, dan krijgt u dat pensioen niet. Het vervalt aan het fonds. Dat is wettelijk zo bepaald.

Pensioenvergelijker

Pensioenregelingen verschillen van elkaar. Met de pensioenvergelijker krijgt u in een paar stappen een overzicht op welke punten een willekeurige andere pensioenregeling verschilt van deze regeling. Op basis van de verschillen kunt u bepalen hoe belangrijk deze voor u zijn en indien gewenst in actie komen. Dat kan handig zijn, bijvoorbeeld bij de wisseling van een baan. U vindt de pensioenvergelijker op onze website.

Ouderdomspensioen ruilen voor partnerpensioen

Als u met pensioen gaat, dan kunt u een deel van uw ouderdomspensioen ruilen voor partnerpensioen. U krijgt dan een lager ouderdomspensioen. Maar uw partner krijgt dan wel een hoger pensioen van De Nationale APF als u komt te overlijden.

Let op: dit is een eenmalige keuze! Als u eenmaal gekozen hebt om wel of niet te ruilen kan het niet meer ongedaan worden gemaakt. Meer informatie over het ruilen van pensioen is te vinden in het pensioenreglement. Zie ook www.denationaleapf.nl.

Partnerpensioen ruilen voor ouderdomspensioen

Naast ouderdomspensioen bouwt u ook partnerpensioen op. Er kunnen redenen zijn waarom u uw partnerpensioen gedeeltelijk of volledig wilt ruilen voor een hoger ouderdomspensioen. Misschien heeft uw partner zelf een goed pensioen, of misschien hebt u geen partner (meer).

Let op: dit is een eenmalige keuze! Als u eenmaal gekozen hebt om te ruilen kan het niet meer ongedaan worden gemaakt. Als u wél een partner hebt moet hij/zij het wel eens zijn met deze keuze. Meer informatie over het ruilen van pensioen is te vinden in het pensioenreglement. Zie ook www.denationaleapf.nl.

Pensioen vervroegen of uitstellen

Wilt u op een ander moment (gedeeltelijk) met pensioen dan de vastgestelde pensioenleeftijd? Dit moet u 3 maanden voor de gewenste ingangsdatum aanvragen. Kijk voor de voorwaarden in het pensioenreglement. Indien u een premievrij pensioen opbouwt in verband met arbeidsongeschiktheid dan kan uw pensioen niet eerder ingaan dan de AOW-leeftijd.

Beginnen met een hoger of lager pensioen

U kunt de keuze maken om eerst een paar jaar een hoger ouderdomspensioen te ontvangen, en daarna een lager ouderdomspensioen. Vanaf dat tweede moment is uw ouderdomspensioen lager dan op uw UPO staat.

U kunt ook de keuze maken om eerst een paar jaar een lager ouderdomspensioen te ontvangen, en daarna een hoger ouderdomspensioen. Vanaf dat tweede moment hebt u bij deze keuze een hoger ouderdomspensioen dan op uw UPO staat.

Let op: dit is een eenmalige keuze! Als u hier eenmaal voor gekozen hebt, kan het niet meer ongedaan worden gemaakt.

Hoe zeker is uw pensioen?

Welke risico's zijn er?

De opbouw en uitbetaling van pensioen gaan over een heel lange periode. Vanaf de start van de opbouw tot de laatste pensioenbetaling kan wel eens 80 jaar zitten. In zo'n periode verandert de wereld waardoor er risico's kunnen ontstaan die uw pensioen bedreigen. De risico's leiden mogelijk tot een tekort.

Hoe zeker is uw pensioen?

Ons fonds probeert voorbereid te zijn op de risico's die uw pensioen kunnen bedreigen. In het verleden is dat niet altijd goed gegaan. Bijvoorbeeld door de snelle stijging van de levensverwachting. Die stijging is namelijk groter dan de stijging waarmee we rekening hebben gehouden. Als deelnemers gemiddeld ouder worden, moet hun pensioen langer worden uitbetaald. Het pensioenfonds moet dan meer geld hebben dan waar eerst op werd gerekend.

De rentestand beïnvloedt de waarde van de pensioenen. Pensioenuitvoerders maken van tevoren een inschatting van het geld dat ze nodig hebben om de pensioenen te kunnen uitbetalen. Hoe lager de rente is, hoe meer geld De Nationale APF 'in kas' moet hebben om later alle pensioenen te kunnen uitbetalen. Als de rente langdurig laag blijft, maakt dat de pensioenen dus duur.

Ook de beleggingsresultaten kunnen tegenvallen. Daarom zorgt De Nationale APF ervoor dat de beleggingen gespreid worden over meerdere beleggingssoorten. Winst op een belegging kan verlies op een andere belegging goedmaken. Een pensioenfonds of -verzekeraar kan beleggingsrisico's ook afdekken. Daar zijn wel kosten aan verbonden.

Er zijn meer risico's waar De Nationale APF rekening mee moet houden om uw pensioen zo goed mogelijk te beschermen. De Nationale APF moet die risico's dus letterlijk 'managen'. Meer informatie over het risicomanagement van De Nationale APF vindt u op www.denationaleapf.nl.

Besluiten van het fondsbestuur over het beleid over de hoogte van de premie en de toeslagverlening zijn voor een belangrijk deel gebaseerd op de beleidsdekkingsgraad van kring B. Vanaf 2015 moeten pensioenuitvoerders bij beleidsbeslissingen gebruikmaken van de zogenoemde beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is een gemiddelde over twaalf maanden. Kijk op www.denationaleapf.nl voor meer informatie over onze financiële situatie en de beleidsdekkingsgraad.

Waardevast pensioen

Normaal gesproken wordt geld elk jaar iets minder waard. U kunt met hetzelfde bedrag in 2025 iets minder kopen dan in 2024. Daarom probeert De Nationale APF uw opgebouwde pensioen jaarlijks te verhogen met een percentage. Dat wil zeggen dat uw opgebouwde pensioen jaarlijks meegroeit met de algemene prijsstijging. Dit heet een waardevast pensioen. Het lukt niet altijd om de pensioenen mee te laten groeien met de stijging van de prijzen. Als het financieel tegenzit, kan het zo zijn dat De Nationale APF geen of geen volledige verhoging kan toekennen. Dat betekent dan dat uw pensioen minder waard wordt. Als het daarna financieel beter gaat, kan uw pensioen eventueel extra worden verhoogd.

Als er een tekort is

Het kan gebeuren dat De Nationale APF ondanks alle voorzorgen toch geld tekort komt om op de lange termijn alle pensioenen te kunnen uitbetalen. Dan moet er iets gebeuren. Het pensioenfonds heeft de taak zo zorgvuldig mogelijk af te wegen wat de beste oplossing is, bijvoorbeeld niet verhogen of de pensioenopbouw verlagen. Het bestuur kan ook kiezen voor een combinatie van maatregelen of toch andere keuzes maken. In het uiterste geval kan De Nationale APF besluiten uw pensioen te verlagen.

De afgelopen jaren hebben wij de pensioenen voor deelnemers in kring B als volgt verhoogd*:

	Toeslagverlening	Stijging van de prijzen
2024	0,59%	3,35%
2023	2,46%	3,84%
2022	**3,27%	9,98%
2021	0,00%	2,67%
2020	n.v.t.	1,27%
2019	n.v.t.	2,63%
2018	n.v.t.	1,70%
2017	n.v.t.	1,38%
2016	n.v.t.	0,32%
2015	n.v.t.	0,64%

* De cijfers over stijging van de prijzen zijn gebaseerd op cijfers van het CBS.

** Cumulatief per 1-1-2023 vastgesteld o.b.v. een extra toeslag van 2,57% over 2022 en 0,68% per 1-1-2023.

In de afgelopen jaren verlaagde De Nationale APF de pensioenen als volgt:

	Verlaging
2024	0,00%
2023	0,00%
2022	0,00%
2021	0,00%
2020	0,00%

Meer informatie over hoe De Nationale APF er financieel voor staat, vindt u op www.denationaleapf.nl.

Welke kosten maken wij?

De pensioenuitvoerder maakt verschillende kosten om de pensioenregeling uit te voeren. Denk bijvoorbeeld aan kosten voor de administratie. Daar vallen de kosten voor de uitbetaling van de pensioenen onder. Ook maken wij kosten voor de communicatie, bijvoorbeeld voor het maken en verzenden van dit Pensioen 1-2-3 en het UPO.

Daarnaast zijn er de kosten om het vermogen te beheren. Beleggen van het vermogen kost geld. Wij betalen bijvoorbeeld de partijen waaraan wij vragen om het vermogen te beleggen. Ook maken wij transactiekosten. Dit zijn bijvoorbeeld de kosten die de beurs in rekening brengt bij de aankoop of verkoop van aandelen of obligaties. Daarnaast maken wij kosten voor het besturen van het fonds.

Op www.denationaleapf.nl vindt u een specificatie van de kosten die wij maken.

Wanneer moet u in actie komen?

Waardeoverdracht

Bouwt u pensioen op via uw huidige werkgever? Dan kunt u ervoor kiezen uw opgebouwde pensioen bij De Nationale APF over te dragen naar uw huidige pensioenfonds of -verzekeraar. Dat heet waardeoverdracht. U kunt dit aanvragen bij uw huidige pensioenuitvoerder. Laat u hier vooraf goed over informeren. Als u besluit geen waardeoverdracht aan te vragen, dan blijft uw pensioen staan bij De Nationale APF. De Nationale APF zal het ouderdomspensioen aan u uitbetalen als u de pensioengerechtigde leeftijd (68 jaar) bereikt.

Is uw opgebouwd pensioen hoger dan € 613,52 per jaar dan beslist u zelf of u uw pensioen meeneemt naar uw nieuwe pensioenfonds of verzekeraar. Dit kan bijvoorbeeld gunstig zijn als uw nieuwe werkgever een betere pensioenregeling heeft. Of misschien wilt u alle pensioenen bij één uitvoerder hebben. Wilt u dat? Neem dan contact op met uw nieuwe pensioenfonds of verzekeraar. Wilt u uw pensioen niet meenemen? Dan hoeft u niets te doen. Uw pensioen blijft bij De Nationale APF staan. Wilt u hulp bij het maken van uw keuze? Wij of uw financieel adviseur helpen u graag.

Veranderde u van baan na 1 januari 2019 en is uw opgebouwd pensioen € 2,- of lager per jaar, dan krijgt u dat pensioen niet. Het vervalt aan het fonds. Dat is wettelijk zo bepaald.

Meer of minder arbeidsongeschikt

Als u meer of minder arbeidsongeschikt wordt, kan dit van invloed zijn op de voortzetting van uw pensioenopbouw. De hoogte van uw premievrije pensioenopbouw en het arbeidsongeschiktheidspensioen zijn afhankelijk van de mate van uw arbeidsongeschiktheid. Het is belangrijk dat u de gevolgen van uw arbeidsongeschiktheid voor uw pensioen in kaart brengt. U hoeft ons niet zelf te informeren over uw arbeidsongeschiktheid. Dat gebeurt automatisch door het UWV.

Als u gaat trouwen of een geregistreerd partnerschap aangaat

Trouwen of een geregistreerd partnerschap aangaan is voor uw pensioenregeling hetzelfde. We krijgen deze gegevens automatisch door van de gemeente, net als de gegevens van uw partner. U hoeft dit dus niet zelf aan ons door te geven. Als u overlijdt heeft uw partner mogelijk recht op partnerpensioen van ons fonds. Vindt u dat het partnerpensioen niet goed genoeg geregeld is, zorg dan dat u iets extra's regelt.

Dat moet u doen als u:

- in het buitenland woont, daar getrouwd bent of een geregistreerd partnerschap bent aangegaan.
- minimaal vijf jaar samenwoont;
- minimaal zes maanden samenwoont met een samenlevingsovereenkomst.

Wilt u uw partner aanmelden, vul dan het formulier 'Aanmelden partner' in. Dit formulier vindt u op onze website.

Als u gaat scheiden of uw geregistreerd partnerschap beëindigt

Uw ex-partner heeft recht op de helft van het ouderdomspensioen dat u opbouwde tijdens het huwelijk of de periode van het geregistreerd partnerschap. U kunt met uw ex-partner afwijkende afspraken maken. Deze afspraken moet u vastleggen in een echtscheidingsconvenant. Om ervoor te zorgen dat de ex-partner een deel van het ouderdomspensioen rechtstreeks van het fonds ontvangt, moet u of uw ex-partner binnen twee jaar ons fonds laten weten welke afspraken u gemaakt hebt. Als u dat niet doet binnen deze termijn, moet u straks zelf het deel van het ouderdomspensioen voor uw ex-partner uitbetalen aan uw ex-partner.

Wanneer moet u in actie komen?

Uw partner is:

- degene met wie u getrouwd bent of een geregistreerd partnerschap hebt.
- de ongehuwde persoon, die niet verwant is in de rechte lijn (ouder-kind, grootouder-kleinkind) en met wie u (zoals blijkt uit samenlevingsovereenkomst die bij de notaris is vastgelegd) minstens een half jaar een gezamenlijke huishouding voert;
- de ongehuwde persoon, die niet verwant is in de rechte lijn en met wie u een gezamenlijke huishouding voert van minimaal 5 jaar zonder samenlevingsovereenkomst en een onderhoudsverplichting hebt.

Let op: het recht op een deel van het ouderdomspensioen geldt niet voor ongehuwd samenwonenden. Ongehuwd samenwonenden moeten zelf afspraken maken over de verdeling van het pensioen.

Uw ex-partner heeft ook recht op het partnerpensioen dat u opbouwde tot de datum van echtscheiding of de beëindiging van het geregistreerd partnerschap. Voor het recht op het partnerpensioen hoeft u niets te doen. Tenzij uw ex-partner afstand doet van het recht, dan moet u het pensioenfonds wel informeren.

Let op: ook ongehuwd samenwonenden kunnen recht hebben op het partnerpensioen. Kijk voor meer informatie op www.denationaleapf.nl.

Als u verhuist naar het buitenland

Meld dit aan uw pensioenfonds. Informatie over de gevolgen voor de AOW vraagt u aan bij de Sociale Verzekeringsbank. Of kijk op www.svb.nl.

Let op: ook als u binnen het buitenland verhuist, moet u De Nationale APF daarover informeren.

Mijnpensioenoverzicht.nl

Bekijk eens per jaar hoeveel pensioen u hebt opgebouwd op www.mijnpensioenoverzicht.nl. Let op: uw persoonlijke gegevens worden één keer per 3 maanden op deze website bijgewerkt.

Als u vragen hebt

Voor alle vragen over uw pensioenregeling kunt u bellen met De Nationale APF, te bereiken op 088 - 116 30 63, of kijkt u op www.denationaleapf.nl.